honorandi etiã ſi ſint mali: ſicut etiã paren-
tes. de qbus mãdat Exo. 20. Honora prẽm
tuũ et matrẽ tuã. et etiã dñi ſũt a ſuis bono
rãdi etiã ſi ſint mali: ſꝫ illud. i. ad Thimoth.
6°. Quicũqꝫ ſũt ſub iugo ſui: dños ſuos ho-
nore dignos arbitrent. ḡ videt ꝙ acceptio
pſone nõ ſit pctm̃ i exhibitõe honoris. Pꝫ.
Leuit. 19° precipit. Corã cano capite ꝯſurge
et honora pſonã ſenis. ſꝫ h̃ videt ad acceptõ
nẽ perſonaꝝ ptinẽ: q2 qñqꝫ ſenes nõ ſũt ṽtu
oſi: ſm illud Daniel. 13°. Egreſſa ẽ iniqtas a
ſenioribus pplĩ. ḡ acceptio pſonaꝝ nõ ẽ pec
catũ i exhibitione honoris. ¶ P. ſup illõ Ja-
co. 2°. Nolite i pſonaꝝ acceptiõe hr̃e fidẽ ꝛc.
dic glo. Aug. Si h̃ ꝙ Jacob9 dic: ſi itroiẽit
in cõſpectu vr̃o vir habẽs ãnulũ aureũ ꝛc.
itelligat de q̃tidianis cõſeſſib9: qs h̃ nõ pec
cat. ſi tñ peccat. ſꝫ h̃ ẽ acceptio pſonaꝝ. diui
tes ppter diuitias honorare Dic. n. Greg9
i quadã omel. Supbia nr̃a retũdit: q2 i hõi
bus nõ nãm q̃ ad imaginẽ dei facti ſũt. ſꝫ di
uitias honoram9. et ſic cũ diuitie nõ ſint d̃bi
ta cã honoris ptĩebit h̃ ad pſonaꝝ acceptio
nẽ. ḡ pſonaꝝ acceptio ñ ẽ pctm̃ circa exhibi
tionẽ honoris. ¶ Sꝫ ꝯ̃ ẽ qđ dr̃ i glo. Jaco.
2°. Quicũqꝫ diuitẽ ppter diuitias honorat
peccat. et pari rõe ſi aliqs honoret ppt al's
cauſas q̃ nõ faciũt dignũ honore: qđ ptinet
ad acceptionẽ pſonaꝝ. ḡ acceptio pſonarũ
in exhibitione honoris eſt pctm̃. ¶ R° dđ
ꝙ honor ẽ qđdã teſtimoniũ de virtute ei9 q
honorat. et iđ ſola virtus ẽ d̃bita cã honoꝝ
Sciendũ tñ ꝙ aliqs põt honorari nõ ſolũ
ppt ṽtutẽ ppriã ſꝫ etiã ppt virtutẽ alteri9. ſi
cut principes et p̄lati honorãt etiã ſi ſint ma
li i q̃tũ gerunt pſonaꝝ dei et cõitatis cui p̄fi
ciunt: ſm illđ pṽ. 26°. Sic q imittit lapides
i aceruũ mercurij: ita q tribuit iſipiẽti bono
rẽ: q2 gentiles rõnẽ attribuebãt mercurio.
aceruus mercurij dr̃ cumulus rõcinij i quo
mercator qñqꝫ mittit vnũ lapillũ loco cẽtuꝫ
marcaꝝ: ita etiã honorat iſipiens q põit lo
co dei et loco toti9 cõitatis. et eadẽ rõne pẽ
tes et dñi ſt honorãdi ppt pticipatõẽ diuine
dignitatis q ẽ oĩuꝫ pr̃ et dñs. ſenes ãt ſũt ho
norandi ppt ſignũ virtutis qđ ẽ ſenect9 lꝫ h̃
ſignũ qñqꝫ deficiat. vñ ut dr̃ Sap. 4°. Senec
t9 venerabil ẽ. nõ diuturna neqꝫ ãnoꝝ nume
ro cõputata. cani ãt ſunt ſenſus hõis et etaſ
ſenectutis vita imaculata. diuites ãt hono
randi ſunt ppt h̃ ꝙ maiorẽ locũ i cõitatib9
obtinẽt. ſi ãt ſolũ ĩtuitu diuitiaꝝ honorẽtur
erit pctm̃ acceptionis pſonaꝝ. et p h̃ pꝫ rñſio
ad oba.

Ad quartum ſic pro

cedit. Videt ꝙ i iudicijs locũ ñ hẽat pctm̃
acceptõnis pſonaꝝ. Acceptio. n. pſonarum
opponitur diſtributiue iuſticie ut dictum ẽ.
ſꝫ iudicia maxime vident ad iuſticiã cõmu
tatiuã ptinere. ḡ pſonarũ acceptio nõ hꝫ lo
cũ i iudicijs. P. Pene ſm aliqđ iudicium
infligunt. ſꝫ in penis accipiũt pſone abſqꝫ
pctõ. q2 grauius puniũt q inferũt iuriã i pſo
nas p̄ncipũ q̃ꝫ q in pſonas alioꝝ. ḡ pſonarũ
acceptio nõ hꝫ locũ i iudicijs. ¶ P. Eccl. 4°
dr̃. In iudicando eſto pupillis miſericors. ſꝫ
h̃ videt ẽẽ accipe pſonã paupis. ḡ acceptio
pſonaꝝ i iudicijs nõ ẽ pctm̃. ¶ Sꝫ ꝯ̃ ẽ qđ dr̃
pṽ. 18°. Accipe pſonã i iudicio nõ ẽ bonum.
¶ R° dicẽdũ ꝙ ſicut dictũ ẽ: iudiciũ ẽ act9
iuſticie put iudex ad equalitatẽ iuſticie re
ducit ea q̃ in equalitatẽ oppoſitã facẽ pñt. p
ſonarũ ãt acceptio iequalitatẽ quandã hꝫ i
q̃tũ attribuit alicui pſone p̄ter pportõem
ſuã i q̃ ꝯſiſtit equalitas iuſticie. et iđ manife
ſtũ ẽ ꝙ p pſonarũ acceptionẽ iudiciũ corrũ
pit. ¶ Ad primũ ḡ dicendũ ꝙ iudiciũ dupli
cit põt ꝯſiderari. vno° q̃tũ ad ipſã rẽ iudica
tã: et ſic iudiciũ ſe hꝫ cõiter ad cõmutatiuã
et ad diſtributiuã iuſticiã. põt. n. iudicio dif
finiri q̃lit aliquid cõe ſit diſtribuẽdũ i mul
tos et q̃lit alteri vnus r̃ſtituat qđ ab eo acce
pit. alio° põt ꝯſiderari q̃tũ ad ipſã formã
iudicij put. ſ. iudex ẽt i ipſa ꝯmutatiua iuſti
cia ab vno accipit et alteri dat. et hoc ptinet
ad diſtributiuã iuſticiã. et ſm hoc i q̃libet
iudicio locũ hr̃e põt pſonaꝝ acceptio. Ad
ſecũdũ dicẽdũ ꝙ cũ punit aliqs grauius ppt
iiuriã i maiorẽ pſonã cõmiſſã nõ ẽ pſonarũ
acceptio: q2 ipſa dr̃ſitas pſone facit q̃tũ ad
hoc dr̃ſitatẽ rei ut s̃ dictũ ẽ. ¶ Ad tiũ dicẽ
dũ ꝙ hõ in iudicio dꝫ paupi ſubuenire q̃tũ
fieri põt tñ ſine leſione iuſticie: aliogn nõ hꝫ
locũ illud qđ dr̃ Exo. 23°. Paupis qꝫ ñ mi
ſereberis in iudicio.

D Einde ꝯſide

rãdũ ẽ de vitijs oppoſitis ꝯ
mutatiue iuſticie. ¶ Et p̄ cõ
ſiderandũ ẽ d̃ peccatis q̃ cõ
mittũtur circa voluntarias

cõmutationes. ¶ 2° ꝺe pctis q̃ cõmittũť cir
ca ꝯmutationes voluntarias .cõmittũť aũt
pctã circa īuolũtarias ꝯmutatões ꝑ h̃ ꝙ ali
qꝺ̃ nocumẽtũ ꝓximo īferť ꝯ̃ eius volũtatẽ.
qꝺ̃ qꝺẽ pȏt fieri ꝺupľr.ſ.facto ⁊ v̾bo.facto q
ꝺẽ cũ ꝓxim⁹ leďiť uel ī ꝑſona ꝓpria uľ ī ꝑſo
na cõiuncta uel in ꝓpꝛijs reb⁹.ꝺe his ğ ꝑ oꝛꝺi
nẽ ꝯſiꝺerãꝺũ ẽ. ¶ Et ꝓ̊ ꝺ̃ homicidio ꝑ qꝺ̃ ma
xime noceť ꝓximo. Et circa h̃ q̃rũť octo
ꝓ̊ vtrũ occiꝺere aĩalia bꝛuta uel ẽt plantas
ſit pctm̃. 2° vtrũ occiꝺere pctõꝛẽ ſit licitũ.
3° vtrũ h̃ liceat ꝓ̇uate ꝑſone uel ſolũ publice.
4° vtrũ h̃ liceat clerico. ¶ 5° vtrũ liceat ali
cui occiꝺere ſeipſũ. ¶ 6° vtrũ liceat occiꝺeꝛ̃
hoĩez iuſtũ. 7° vtrũ liceat alicui occiꝺeꝛ̃ ho
minẽ ſeipſũ ꝺefẽꝺẽꝺo. 8° vtrũ homiciꝺiuꝫ
caſuale ſit pctm̃ moꝛtale.

Ad primuꝫ ſic proce

ꝺiť. Viꝺeť ꝙ occiꝺere q̃cũqꝫ viuentia ſit illi
citũ. Diċ.n.Ap̃ls ad Ro.13°. Qui oꝛꝺinatõi
ꝺei reſiſtũt ipſi ſibi ꝺãnationẽ acqrunt. ſꝫ ꝑ
oꝛꝺinationẽ ꝺiũe ꝓuiꝺẽtie oĩa viuẽtia con
ſeruãť:ſꝫ illuꝺ ꝑs. Qui ꝓꝺuċ ī mõtib⁹ fenũ
⁊ ꝺat iumẽtis eſcã ipſoꝝ.ğ moꝛtificare q̃cũqꝫ
viuẽtia viꝺeť eẽ illicitũ. ¶ P̃. Homiciꝺiũ ẽ
pctm̃ ex eo ꝙ hõ ꝓ̇uať vita. ſꝫ vita cõis ẽ oĩ
b⁹ aĩalib⁹ ⁊ plãtl.ğ eaꝺẽ rõe vr̃ eẽ pctm̃ occiꝺ̃
re bꝛuta aĩalia et plãtas. P̃. In lege ꝺiũa ñ
ꝺeťminať ſpãlis pena niſi ꝓ pctõ.ſeꝺ occiꝺẽ
ti bouẽ uel ouẽ alteri⁹ ſtatuiť pena ꝺetermi
nata ī lege ꝺiũa:ut p̃ꝫ Exo.22°.ğ occiſio bꝛu
toꝝ aĩaliũ ẽ pctm̃. ¶ Sꝫ ꝯ̃ ẽ qꝺ̃ Aug⁹ ꝺiċ in
ꝓ̊ ꝺe ciui.ꝺei. Cum auꝺim⁹:nõ occiꝺes:non
accipimus h̃ ꝺictũ eẽ ꝺ̃ frutectis:qꝛ nullus
eis ẽ ſenſus:nec ꝺe irrõnabilibus aĩalib⁹:qꝛ
nulla nobis rõe ſociãť.reſtat ğ ut ītelligam⁹
ꝺe hoĩe qꝺ̃ ꝺictũ ẽ:nõ occiꝺes. ¶ R̃° ꝺicen
ꝺũ ꝙ nullus peccat ex h̃ ꝙ vtiť re aliq̃ aꝺ h̃
aꝺ qꝺ̃ ẽ.ī reꝝ ãt oꝛꝺine īꝑfectioꝛa ſũt ꝓpť ꝑfe
ctioꝛa:ſiċ ẽt ī gnãtõis via nã ab īꝑfectis aꝺ ꝑ
fecta ꝓceꝺit.et inꝺe ẽ ꝙ ſiċ ī gnãtione hoĩſ
prius eſt viuũ.ꝺeinꝺe aĩal:vltimo autẽ hõ.
ita etiã ea q̃ tm̃ viuũt ut plãte ſũt cõiter pro
pter aĩalia.oĩa ãt aĩalia ſũt ꝓpť hoĩem.et iꝺ̃ ſi
hõ vtať plãtl aꝺ vtilitatẽ aĩaliũ.et aĩalib⁹ aꝺ
vtilitatẽ hoĩs nõ ẽ illicitũ:ut p̃ꝫ ꝑ ph̃um in ꝓ̊
politl.inť alios ãt vſus maxime neceſſariuſ
eẽ viꝺeť ut aĩalia plantis vtãtur in cibum.
et hoĩes aĩalib⁹:qꝺ̃ ſine moꝛtificatione eoꝝ
fieri nõ pȏt.et iꝺ̃ licitũ ẽ et plãtas moꝛtifica
re in vſũ aĩaliũ et aĩalia ī vſũ hoĩum ex ipſa
oꝛꝺinatõe ꝺiũa.ꝺr̃.n. Geñ.ꝓ̊. Ecce ꝺeꝺi vob̃
oẽꝫ herbã ⁊ vniuerſa ligna ut ſint uob̃ ī eſcã
et cunctis aĩantibus ťre.et Geñ.9°.ꝺr̃. Oẽ qꝺ̃
moueť et viuit erit vob̃ in cibũ. ¶ Ad ꝓ̇mũ ğ
ꝺicenꝺũ ꝙ ex oꝛꝺinatõne ꝺiũa ꝯſeruať vita
aĩaliũ et plantaꝝ nõ ꝓpť ſeipſã ſꝫ ꝓpť homi
nẽ.vñ ut Aug⁹ ꝺiċ ī ꝓ̊ ꝺ̃ ciui.ꝺei. Iuſtiſſima
oꝛꝺinatione creatoꝛis vita et moꝛs eoꝝ no
ſtris vſibus ſubꝺiť. ¶ Ad ſecunꝺũ ꝺꝺ̃ ꝙ aĩa
lia bꝛuta et plãte nõ hñt vitã rõalẽ per quaꝫ
a ſeipſis agant.ſꝫ ſꝑ aguntᷣ q̃ſi ab alio nãli q̊
ꝺã īpulſu.et h̃ ẽ ſignũ ꝙ ſunt nãliť ſeruata ⁊
alioꝝ vſibus accõmoꝺata ¶ Ad ťtiũ ꝺicẽꝺũ
ꝙ ille q̇ occiꝺit bouẽ alteri⁹ peccat quiꝺem
nõ qꝛ occiꝺit bouẽ:ſꝫ qꝛ ꝺãnificat hoĩem in
re ſua.vñ nõ contineť ſub pctõ homiciꝺij ſꝫ
ſub pctõ furti uel rapĩe.

Ad ſecunduꝫ ſic pro

ceꝺiť. Viꝺeť ꝙ nõ ſit licitũ occiꝺere hoĩes
pctõꝛes. Dñs.n. Math.13° ī parabola ꝓhibu
it extirpare ꝫizaniã q̇ ſũt filij nequã ut ibiꝺẽ
ꝺr̃.ſꝫ oẽ qꝺ̃ ẽ ꝓhibitũ a ꝺeo ẽ pctm̃.ğ occiꝺe
re pctõꝛẽ ẽ pctm̃. ¶ P̃. Iuſticia humana cõ
foꝛmať iuſticie ꝺiũe.ſꝫ ſcꝫm ꝺiũã iuſticiã pec
catoꝛes aꝺ pñiaꝫ reſeruãť:ſcꝫm illuꝺ Ezech.
18°. Nolo moꝛtẽ pctõꝛis:ſꝫ ut cõuertať ⁊ ui
uat.ğ viꝺeť oĩo eẽ iniuſtũ ꝙ pctõꝛeſ occiꝺã
tur. ¶ P̃. Illuꝺ qꝺ̃ eſt ſcꝫm ſe malũ nullo bo
no fieri liceť:ut p̃ꝫ ꝑ Augꝰ.in li° contra men
ꝺaciũ.⁊ ꝑ ph̃m in 2° ethicoꝝ.ſꝫ occiꝺeꝛ̃ ho
minẽ ſcꝺ̃ꝫ ſe malũ ẽ:qꝛ aꝺ oẽs hoĩes tene
mur caritatẽ hr̃e.amicos ãt uolum⁹ viuere
et eẽ:ut ꝺr̃ in 9° ethicoꝝ.ğ nllõ mõ lꝫ hoĩem
pctõꝛẽ occiꝺeꝛ̃. ¶ Sꝫ ꝯ̃ ẽ qꝺ̃ ꝺr̃ Exo.22°. Ma
leficos nõ patieris viuere.et ī ꝑs. In matuti
no īterficiebã oẽs pctõꝛes ťre. ¶ R̃° ꝺicẽꝺũ
ꝙ ſicut ꝺictũ ẽ:licitũ ẽ occiꝺeꝛ̃ aĩalia bꝛuta
inq̃ꝫtũ oꝛꝺinãť nãliter aꝺ hominũ vſũ ſicut
īperfectũ oꝛꝺiať aꝺ ꝑfectũ.oĩs ãt ꝑs oꝛꝺiať
aꝺ totũ ut īꝑfectũ aꝺ ꝑfectũ.⁊ iꝺ̃ oĩs ꝑs nãli
ter ẽ ꝓpter totũ.et ꝓpť h̃ viꝺem⁹ ꝙ ſi ſaluti
toti⁹ coꝛpis hũani expeꝺiat ꝓ̇ciſio alic⁹ mẽ
bꝛi:puta cũ ẽ putriꝺũ uel coꝛruptiuũ alioꝝ
mẽbꝛoꝝ:lauꝺabiliť et ſalubꝛiť abſciꝺiť.que
libet ãt ꝑſona ſingularis cõparať aꝺ totam
ꝯ̇itatẽ ſicut ꝑs aꝺ totũ.et iꝺ̃ ſi aliq̇s hõ ſit ꝑi
culoſus cõitati et coꝛruptiu⁹ ipſius propter
aliqꝺ̃ pctm lauꝺabiliť et ſalubꝛiť occiꝺiť ut
bonũ cõe cõſerueť.moꝺicuꝫ.n.fermentum

totā maſſā corrūpit ut dr̄.i.ad Corī.5°. Ad
pͥmū ḡ dicendū q̄ dn̄s abſtinēduz mādauit
ab eradicatione zizanioꝝ ut tritico parceret
.i.bonis:qd̄ qdē fit qn̄ n̄ pn̄t occidi mali qn
ſimul occidanť ⁊ boni:uel q: latēt int̄ bonoſ
uel q: hn̄t multos ſeq̄ces ita q̄ ſine bonoꝝ
piculo īterfici nō pn̄t:ut Aug⁹ dic̄ ꝯ Perme
nianū.vn̄ dn̄s docet magis eē ſinēdū maloſ
viuere ⁊ vltionē reſuādā vſ ad extremū iu
diciū q̄ȝ q̄ boni ſimľ occidāť.qn̄ vero ex oc
ciſione maloꝝ nō īminet piculū bonis ſȝ ma
giſ tutela ⁊ ſal⁹.tc̄ licite pn̄t mali occidi. Ad
ſecūdū dicendū q̄ de⁹ ſm̄ ordinez ſue ſapie
q̄nq̄ ſtatim pctōres occidit ad liberatōnez
bonoꝝ.q̄nq̄ āt eis penitendi tp̄us cōcedit
ſm̄ q̄ ipſe nouit ſuis electis expedire.⁊ h̄ ēt
hūana iuſticia imitať ꝑ poſſe. illos.n.q ſūt
pnitioſi ī alios:occidit.eos vero q peccant:
alīs grauiť nō nocētes ad penitētiā reſeruat
¶ Ad t̄tiū dd̄ q̄ hō peccādo ab ordine rōis
recedit. ⁊ iō decidit a dignitate hūana ꝓut
.ſ.hō ē nāliter liber ⁊ ꝓpť ſeipſū exiſtēs ⁊ ici
dit quodāmō ī ſeruiturē beſtiaꝝ:ut.ſ.de ipo
ordineť ſȝ q̄ eſt vtile alīs:ſm̄ illud p̄s. Hō
cū ī honore eſſet nō ītellexit.cōparatus ē iu
mentis īſipiētib⁹ ⁊ ſīl'is fact⁹ ē ill'.⁊.ꝓv.xi°.
dr̄. Qui ſtult⁹ ē ſuiet ſapiēti.⁊ iō q̄uis hōiez
ī ſua dignitate manētē occidē ſit ſȝ ſe malū
tn̄ hōiez pctōrē occidē pōt eē bonū ſicut oc
cidē beſtiā.peior.n.ē mal⁹ hō q̄ȝ beſtia ⁊ pl⁹
nocet ut ph̄s dic̄ ī p̄ polit.⁊ ī 7° ethicoꝝ.

Ad tertiuz ſic proce

diť. Videť q̄ occidē hōiez pctōrē liceat ꝑua
te pſōe. In lege.n.dina nihil illicitū mādať
ſȝ Exodi.32°.precepit Moyſeſ.Occidat vn⁹
quiſq̄ fratrē ſuū ⁊ amicū et ꝓximū ſuuz ꝓ
pctō vituli cōflatilis.ḡ etiā ꝑuatis pſonis lȝ
pctōrē occideŕ. ¶ P̄. Hō ꝑpter pctm̄ cōpaŕ
beſtīs ut dictū ē ſȝ occidere beſtiā ſilueſtrē
maxīe nocētē cuilibȝ priuate pſone licet.ḡ et
pari rōne occidē hōiez pctōrē. ¶ P̄. Lauda
bile ē q̄ hō etiā ſi ſit ꝑuata pſona opeŕ qd̄ ē
vtile bono cōi.ſȝ occiſio maleficoꝝ ē vtiľ bo
no cō ut dictū ē.ḡ laudabile ē ſi etiā ꝑuate
pſone malefactores occidant. ¶ Sȝ ꝯ ē qd̄
Aug⁹ dic̄ ī p̄ de ciui.dei. Qui ſine aliq̄ publi
ca admīſtratōe maleficū occiderit velut ho
micida iudicabiť.et tāto āpli⁹ q̄ȝto ſibi pote
ſtatē a deo nō cōceſſā vſurpare nō timuit
¶ R̄° dicēdū q̄ ſicut dictū ē:occidere male
factorē licitū ē īq̄ȝtū ordinať ad ſalutē toti⁹
cōicatiſ.et iō ad illū ſolū ꝑtinet cui cōmittiť
cura cōitatis ꝯſeruāde:ſic̄ ad medicū ꝑtinet
p̄ſcidē mēbꝝ putridū qn̄ ei ꝯmiſſa fuerit cu
ra ſalutis toti⁹ corpis.cura āt cōis boni cō
miſſa ē p̄ncipib⁹ hn̄tib⁹ publicā auctoritatē
et iō eis ſolū licet malefactoreſ occidē.nō āt
ꝑuatis pſōiſ. ¶ Ad pͥmū ḡ dd̄ q̄ ille aliquid
facit cui⁹ auctoritate fit:ut pȝ ꝑ Dyo.12.ca°.
ceľ.ierar.et iō ut Aug⁹ dic̄ ī p̄ de ciui.dei.n̄
ipſe occidit q miſteriū debet iubenti:ſicut
adminiculū gladīs vtenti.vnde illi q occide
rūt ꝓxios et amicos ex mādato dn̄i nō h̄ fe
ciſſe ipſi videǹť.ſȝ poti⁹ ille cui⁹ auctoritate ſe
cerūt:ſicut et miles īterficit hoſtē auctorita
te p̄ncipis.et miſter latronez auctoritate iu
dicis. ¶ Ad ſecundū dd̄ q̄ beſtia nāliť ē di
ſticta ab hōie.vn̄ ſup h̄ nō reqriť aliq̄d iudi
ciū an ſit occidenda ſi ſit ſilueſtris.ſi vero ſit
domeſtica ꝛ̄qreret iudiciū n̄ ꝓpť ipſā ſȝ ꝓpť
dānū dn̄i. ſȝ hō pctōr nō ē nāliť diſtict⁹ ab
hōib⁹ iuſtis.et iō idiget iudicio publico ut
diſcernať an ſit occidendus ꝓpť ſalutē cōez
¶ Ad t̄tiū dd̄ q̄ facere aliq̄d ad vtilitatem
cōem qd̄ nulli nocet h̄ ē licitū cuilibet ꝑua
te pſone.ſȝ ſi ſit cū nocumēto alť⁹ h̄ nō dȝ ſi
eri niſi ſm̄ iudiciū ei⁹ ad quē ꝑtinet exiſtiaŕ
qd ſit ſubtrahēdū ꝑtib⁹ ꝓ ſalute toti⁹.

Ad quartum ſic pro

cediť. Videť q̄ occideŕ malefactores liceat
clericis. Clerici.n.p̄cipue ōbēt iplē qd̄ apl's
dic̄.i.ad Corī.4°. Imitatores mei eſtote ſic̄
et ego xp̄i:ꝑ qd̄ nobis īdiciť ut deū et ſc̄ōs
ei⁹ imitemur.ſȝ ipſe de⁹ quē colim⁹ occidit
malefactores:ſm̄ illud p̄s. Qui ꝑcuſſit egyp
tū cū p̄genitis eoꝝ. Moyſes etiā a leuitiſ fe
cit īterfici vigītitria milia hōiuȝ ꝓpť adora
tōez vituli vt hēť Exo.32°. Et phinees ſacērdos
interfecit iſrahelitē coeūtē cū madiānide ut
hēť. Nūeri.25°. Samuel etiā interfecit Agag
regē amelech.et Helias ſacerdoteſ Baal.et
Matathias eū q ad ſacrificādū acceſſerat.
et ī nouo teſtamēto Petr⁹ Ananiā ⁊ Saphy
rā.ḡ videť q̄ ēt clericis liceat occideŕ male
factores. ¶ P̄. Ptās ſpūalis ē maior q̄ȝ tpa
lis et deo ꝯiūctior. ſȝ ptās tpaľ licite malefa
ctores occidit tāq̄ȝ dī miſter:ut dr̄ Ro.13°.
ḡ m̄lto magl' cl'ici q ſūt dei miſtri ſpūalē ptā
tē hn̄tes licite pn̄t malefactores occidē. ¶ P̄
Quicūq̄ licite ſuſcipit aliq̄d officium:licite

pōt ea que ad officiū illud ꝑtinēt exercere
ſed officiū ꝓncipis terre ē malefactores oc
cidere:vt dictū ē.ḡ clīci q̄ ſūt t̄rarū ꝓncipes
licite poſſūt occidē malefactores. ¶ Sꝫ ɔ̄ ē
qd̄ dr̄.i.ad Thimo.3.Opꝫ epm̄ ſine crimine
eſſe:non vinolentum:nō ꝑcuſſorē. ¶ R°.di
cenduꝫ ꝙ nō licet clīcis occidē duplici rōe
p̄ qdē qꝛ ſt̄ electi ad altaris miſteriū ī q̄ rep̄
ſentat̄ paſſio xp̄i occiſi:q cū ꝑcuteret̄ nō rep
cutiebat:vt dr̄.i.Petri.2.ꝛ id̄ non cōpetit vt
clīci ſint ꝑcuſſores aut occiſores. debēt .n.
miſtri ſuū dn̄ꝫ imitari:ꝑꝫ illd̄ Eccl.io. Scd̄ꝫ
indicē ppl̄i ſic ꝛ miſtri eiꝰ.alia rō ē qꝛ clīci
ɔmittit̄ miſteriū noue legis ī q̄ nō deꝰmina
tur pena occiſionis ꝉ mutilatōis corꝑalis . ꝛ
id̄ vt ſint idonei miſtri noui teſtam̄ti debēt
a talibꝰ abſtinere. ¶ Ad p̄muꝫ ḡ dd̄ ꝙ d̄s vl̄r
ī oibꝰ opat̄ q̄ recta ſūt.in vnoq̄ꝫ tn̄ ſm̄ eiꝰ cō-
gruētiā.ꝛ id̄ vnuſq̄ſq̄ꝫ dꝫ deū imitari in h̄ ꝙ
ſibi ſpāl̄r ɔgruit.vn̄ lꝫ d̄s corꝑal̄r malefacto
res occidat:nō tn̄ oꝫ ꝙ oēs in h̄ eū imitent̄.
Petrꝰ āt nō ꝓp̄a auctoritate vl̄ manu Ana
niā ꝛ ſaphirā īt̄fec:ſꝫ magꝭ dinā ſniaꝫ d̄ eoꝝ
morte ꝓmulgauit. ſacerdotes āt vel leuite
veterꝭ teſtam̄ti erāt miſtri veterꝭ legꝭ ꝑꝫ quā
pene corꝑales īfligebant̄.ꝛ id̄ ēt eis occidē
ꝓp̄a manu ɔgruebat. ¶ Ad ſecundū dd̄ ꝙ
miſteriū clīcoꝝ ē in meliorībꝰ ordīatū q̄ꝫ ſint
corꝑorales occiſiones .ſ.ī bis q̄ ꝑtinent ad
ſpūalē ſalutē.ꝛ id̄ nō ɔgruit eis ꝙ miorībꝰ
ſe ingerāt. ¶ Ad tertiū dd̄ ꝙ p̄lati ecclīaruꝫ
accipiūt officia ꝓncipū t̄re nō vt ipſi iudiciū
ſanguis exerceāt ꝑ ſeipſos:ſꝫ ꝙ eoꝝ auctori
tate ꝑ alios exerceāt.

Ad quintum ſic pro

cedit̄.Videt̄ ꝙ alicui liceat ſeipſū occidere
Homicidiū.n.ē pctm̄ inq̄ꝫtū iuſticie ɔ̄riat̄ :
ſꝫ nullus pōt ſibiipſi iniuſticiā facē:vt ꝓbat̄
in.5.ethi.ḡ nullus peccat occidēdo ſeipm̄ .
¶ P̄.Occidē malefactores licet h̄n̄ti publi
cā ptāte:ſꝫ qn̄q̄ꝫ ille q h̄ēt publicā ptātē eſt
malefactor.ḡ licet ei occidē ſeipm̄. P̄.Lici
tū ē ꝙ aliq̄s ſpontanee minꝰ ꝑiculū ſubeat :
vt maius ꝑiculū vitet:ſic̄ licitū ē ꝙ aliq̄s ēt
ſibiip̄i āputet mēbrū putridū vt totū corpus
ſaluet̄.ſꝫ qn̄ꝫ aliq̄s ꝑ occiſionē ſuiipſiꝰ vitat
maiꝰ malū vl̄ miſerā vitā vl̄ turpitudinē ali
cuiꝰ pcti.ḡ licet alicui occidere ſeipm̄. ¶ P̄.
Samſon ſeipſū interfecit: vt h̄r̄ Iudicū.16.
q tn̄ ɔnumerat̄ int̄ ſctōs.vt pꝫ heb.xi°.ḡ lici
tū ē alicui occidē ſeipſū. ¶ P̄.2.Machab.
.14°.dr̄ ꝙ Razias qdā ſeipm̄ int̄fecit eligēs
nobiliter mori poti q̄ꝫ ſubdit fieri pctōribꝰ.
ꝛ ɔ̄ natales ſuos iniurijs agi:ſꝫ nihil ꝙ nobi
lit̄ fit ꝛ fortit̄ ē illicitū.ḡ occidē ſeipſū nō ē il
licitū. ¶ Sꝫ ɔ̄ ē qd̄ Augꝰ dicit in p̄ de ciui.
dei. Reſtat vt de hoīe intelligamꝰ illud qd̄
dictū eſt:non occides nec alteꝝ.ḡ nec te. nꝫ
.n.aliud q̄ꝫ hoīem occidit:q ſeipm̄ occidit.
¶ R°.dicendū ꝙ ſeipm̄ occidē ē oīo illici-
tū triplici rōne.p̄ qdem qꝛ nāl̄r quelibet res
ſeip̄am amat:ꝛ ad h̄ ꝑtinet ꝙ q̄libet res cō
ſuat ſe in eē ꝛ corrūpentibꝰ reſiſtit q̄ꝫtū pt̄.
ꝛ id̄ ꝙ aliq̄s ſeipm̄ occidat ē ɔ̄ inclinatōem
nālem : ꝛ ɔ̄ caritatē q̄ q̄libet dꝫ ſeipſū diligē
ꝛ id̄ ſuiipſiꝰ occiſio ſp̄e ē pctm̄ mortale : vtpo
te ɔ̄ nālē legē ꝛ ɔ̄ caritatē exiſtēs. 2°. qꝛ q̄li
bet ꝑs id qd̄ ē ē totiꝰ:q̄libet āt hō eſt ꝑs cōi
tatis:ꝛ ita id qd̄ ē ē cōitatis.vn̄ ī h̄ ꝙ ſeipꝫ in
terfic̄ iniuriā cōitati fac̄:vt pꝫ ꝑ ph̄ꝫ ī.5.ethi.
3° qꝛ vita ē qdd̄ā donū dinitꝰ hōi attributū:
ꝛ eiꝰ ptāti ſubiectū q occidit ꝛ viuē facit . ꝛ
id̄ q ſeipſū vita ꝓuat in deū peccat:ſic̄ q alie
nū ſuū int̄ficit peccat in dn̄m cꝰ ē ſuus.ꝛ ſi
cut peccat ille q vſurpat ſibi iudiciū de re ſi
bi nō cōmiſſa.ad ſolū.n.deū ꝑtinet iudiciū
mortis ꝛ vite ſm̄ illud Deut°.32°. Ego occi
dam ꝛ ego viuere faciā ¶ Ad p̄mū ḡ dicē
dū ꝙ homicidiū ē pctm̄ n̄ ſolū qꝛ ɔ̄riat̄ iuſti
cie:ſꝫ ēt qꝛ ɔ̄riat̄ caritati quā h̄r̄e dꝫ aliq̄s ad
ſeipſū.ꝛ ex hac ꝑte occiſio ſuiipſius ē pctm̄
ꝑ ɔpatōem ad ſeipm̄.ꝑ ɔpatōem aūt ad cōi
tatē ꝛ ad deū h̄ꝫ rōem pcti ēt ꝑ oppoſitōeꝫ
ad iuſticiā. ¶ Ad ſecūdum dicēdū ꝙ ille q
h̄ꝫ publicā ptātē p̄t licite malefactorē occi-
dere ꝑ h̄ ꝙ p̄t de ip̄o iudicare.nullus āt eſt
iudex ſuiip̄iꝰ.vn̄ n̄ licet h̄n̄ti publicā ptātē ſe
ip̄ꝫ occidē ꝓp̄t qd̄cūq̄ꝫ pctm̄:licet tn̄ ei ſe cō
mittē iudicio alioꝝ. ¶ Ad tertiū dicendū ꝙ
hō ɔſtituit̄ dn̄s ſuiip̄iꝰ ꝑ liberꝝ arbitriū : ꝛ id̄
licite pōt hō de ſeip̄o diſponere q̄ꝫtū ad ea q̄
ꝑtinēt ad hāc vitā q̄ hoīs libo arbitrio regit̄
ſꝫ trāſitꝰ d̄ hac vita ad aliā feliciorē n̄ ſubiacꝫ
libo arbitrio hōis:ſꝫ ptāti dine:ꝛ id̄ nō licet
hōi ſeip̄m interficere vt ad feliciorē trāſeat
vitā.ſil̄r ēt nec vt q̄ſlibꝫ miſerias p̄n̄tis vite
euadat:qꝛ vltimū maloꝝ huius vite ꝛ ma
xime terribile ē mors:vt pꝫ ꝑ ph̄m in.3° ethi.
ꝛ id̄ inferre ſibi mortē ad alias huiꝰ vite mi
ſerias euadēdas ē maius malū aſſumere ad
minoris mali vitatōeꝫ.ſil̄r ēt nō licet ſeip̄m
int̄ficere ꝓp̄t aliqd̄ pctm̄ cōmiſſū: tū qꝛ ī h̄
ſibi maxime nocet ꝙ ſibi adimit neceſſariū

pn̄ie tp̄s:tū etiā q̄ꝛ malefactorē occidere nō
licet niſi ꝑ iudiciū publice ptātis. ſilr etiam
nec licet mulieri ſeipſā occidere ne ab alio
corrumpat̄:q̄ꝛ nō dꝫ in ſe cōmittere crimen
maximū:qđ ē ſuiipſi⁹ occiſio vt vitet min⁹
crimē alienū.nō.n.ē crimē mulieris ꝑ violē
tiā violate ſi ꝯſenſus non aſſit: q̄ꝛ nō ingna
tur corpus niſi de ꝯſenſu mētis vt Lucia di
xit.conſtat aūt minus eē pctm̄ fornicatōem
vl̄ adulteriū q̄ꝫ homicidiū ⁊ p̄cipue ſuiipius
qđ ē grauiſſimū:q̄a ſibiipi nocꝫ cui maximā
dilectōem dꝫ.ē etiā piculoſiſſimū:q̄ꝛ nō re
ſtat tp̄s vt per pn̄iam expiet̄. ſilr ēt nulli li
cet ſeipſū occidere ob timorē ne ꝯſentiat in
pctm̄:q̄a non ſūt faciēda mala vt veniāt bo
na:vl̄ vt vitētur mala:p̄ſertiꝫ miora ⁊ min⁹
certa.icertū.n.ē an aliq̄s ī futurꝫ ꝯſentiat in
pctm̄.potēs ē.n.d̄s hoīeꝫ q̄cūq̄ꝫ tētatione ſu
pueniēte libare a pctō. ¶ Ad quartuꝫ dō q̄
ſicut Aug⁹ dicit in p̄ de ciui.dei.nō Saſon
excuſat̄ alr q̄ ſeipm̄ cū hoſtib⁹ ruina dom⁹
oppreſſit:niſi q̄ latēter ſpūs ſcūs h̄ iuſſerat
q̄ ꝑ illū miracula faciebat.⁊ eādē rōem aſſi
gnat de q̄buſdā ſanctis feminis q̄ tp̄e pſecu
tōis ſeip̄as occiderūt q̄ꝝ memoria ī eccl̄a ce
lebrat̄. ¶ Ad q̄ntū dō q̄ ad fortitudinē per
tinet q̄ aliq̄s ab alio mortē pati nō refugiat
ꝓpt̄ bonū v̄tutis:⁊ vt vitet pctm̄: ſꝫ q̄ aliq̄s
ſibiipſi inferat mortē vt vitet mala penalia:
h̄et q̄dē quādā ſpēm fortitudis:ꝓpt̄ qđ qui
dā ſeip̄os interfecerūt eſtimātes ſe fortit̄ agē
de quoꝝ numero Razias fuit:nō tn̄ ē v̄a for
titudo:ſꝫ magis q̄dā mollicies aī nō valētis
mala penalia ſuſtinere:vt pꝫ ꝑ ph̄m ī 3°.ethi.
⁊ ꝑ Augl.in p̄ de ciui.dei.

Ad ſextum ſic procē

dit̄. Vr̄ q̄ liceat in aliq̄ caſu interficere inocē
tē.Diuīus.n.timor nō manifeſtat̄ ꝑ pctm̄ q̄n
magis timor dn̄i expellit pctm̄: vt dr̄ Eccl̄.p̄
ſꝫ Abrahā ꝯm̄datus ē q̄ timuit dn̄m: q̄a vo
luit interficere filiū ſuū inocētē.ḡ pōt aliq̄s in
nocētē interficere ſine pctō. ¶ S. In genere
pctōꝝ q̄ ꝯ ꝓximū cōmittunt̄.tāto mai⁹ vide
tur aliqđ eē pctm̄:q̄nto mai⁹ nocumētū infer
tur ei ī quē peccat̄:ſꝫ occiſio plus nocet pec
catori q̄ꝫ inocēti q̄ de miſeria h⁹ vite ad cele
ſtē gl̄am trāſit ꝑ mortē.cū ḡ liceat ī aliq̄ caſu
peccatorē occidē:multo magis licet occidē
inocētē vel iuſtū. ¶ S. Illud qđ fit ſm̄ ordi
nē iuſticie nō ē pctm̄.ſꝫ q̄nq̄ꝫ cogit̄ aliq̄s ſꝫ
ordinē iuſticie occidere inocētē: puta cū iu

dex q̄ dꝫ ſm̄ allegata iudicare ꝯdemnat ad
mortē eū quē ſcit inocētē ꝑ falſos teſtes cō
uictū.⁊ ſilr miſter q̄ iniuſte ꝯdēnatū occidit
obediēs iudici.ḡ abſq̄ꝫ pctō pōt aliq̄s occi
dere inocētē. ¶ Sed ꝯ ē qđ dr̄ Exo.23°. In
ſontē ⁊ iuſtū nō occides. ¶ R° dō q̄ aliq̄s
hō duplr̄ cōſiderari pōt.vno° ſm̄ ſe. alio° ꝑ
ꝯparatōem ad aliud.ſm̄ ſe q̄dē cōſiderādo
hoīem nullū occidere licet:q̄a ī q̄libet etiaꝫ
pctōre debem⁹ amare nām̄ quā d̄s fecit q̄ ꝑ
occiſionē corrūpit̄.ſꝫ ſicut ſ̄ dictū ē occiſio
peccatoris fit licita ꝑ ꝯparatōem ad bonum
cōe qđ ꝑ pctm̄ corrūpit̄.vita aūt iuſtoꝝ ē cō
ſeruatiua ⁊ ꝓmotiua boni cōis:q̄ꝛ ipſi ſūt p̄n
cipalioꝛ ps m̄ltitudinis: ⁊ iō nullo mō licet
occidere inocētē. ¶ Ad p̄mum ḡ dō q̄ de⁹
hꝫ dn̄ium mortis ⁊ vite.eius.n.ordinatione
moriunt̄ ⁊ pctōres ⁊ iuſti:⁊ iō ille q̄ manda
to dei occidit inocētē talis nō peccat ſic nec
d̄s cui⁹ ē executor:⁊ oñdit deū timere ei⁹ mā
datis obediēs. ¶ Ad ſecūdū dō q̄ in p̄ſan
da grauitate pcti magis ē cōſiderādū id qđ
ē ꝑ ſe q̄ꝫ id qđ ē ꝑ accn̄s.vn̄ ille q̄ occidit iu
ſtū graui⁹ peccat q̄ꝫ ille q̄ occidit pctōrē.p̄ q̄
dem q̄a nocet ei quē plus dꝫ diligē:⁊ ita ma
gis ꝯ caritatē agit. 2° q̄a iniuriā infert ei q̄ ē
min⁹ dignus:⁊ magl ꝯ iuſticiā agit. 3° q̄a pri
uat cōitatē maiori bono. 4° q̄a magis deū
ꝯtēnit ſꝫ illđ Luc.10. Qui vos ſpernit me ſp
nit. q̄ āt iuſt⁹ occiſus ad gl̄am ꝑducat̄ a dō
ꝑ accn̄s ſe hꝫ ad occiſionē. ¶ Ad tertiū dō q̄
iudex ſi ſcit aliquē inocētē eē q̄ falſiſ teſtib⁹
ꝯuincit̄ dꝫ diligētius examinare teſtes vt in
ueniat occaſionē liberādi inoxium: ſic Da
niel fecit.ſi aūt h̄ nō pōt.dꝫ eū ſupiori relin
quere iudicādū.ſi āt h̄ nō pōt:nō peccat ſꝫ
allegata ſn̄iam ferēs:q̄a ip̄e nō occidit inno
cētē ſꝫ illi q̄ eū aſſerūt nocētē.miſter aūt iu
dicis ꝯdēnātis inocētē ſi ſn̄ia intolerabileꝫ
errorē ꝯtineat:nō dꝫ obedire: al̄s excuſarēt̄
carnifices q̄ martyreſ occiderūt.ſi v̄o nō ꝯti
neat manifeſtā iniuſticiā: nō peccat p̄ceptū
exeq̄ndo:q̄a ip̄e nō hꝫ diſcutere ſupioris ſē
tentiam:nec ip̄e occidit inocētē ſꝫ iudex cui
miniſteriū adhibet.

Ad ſeptimum ſic pro

cedit̄. Vr̄ q̄ nulli liceat occidere aliquem ſe
defēdēdo. Dic̄.n. Aug⁹ ad Publicolā d̄ oc
cidēdis hoībus. Ne ab his q̄ſq̄ꝫ occidat̄ nō
mihi placet cōſilium niſi forte ſit miles aut
publica functōe teneat̄ ut non ꝓ ſe h̄ faciat

ſ3 ꝑ alijs accepta legitima ꝑtāte ſi eius ꝯgru
at ꝑſone. ſ3 ille q ſe defēdēdo occidit aliquē
ad h̄ eū occidit ne ipe ab eo occidat̄. ḡ h̄ vr̄
eē illicitū. ¶ P̄. In p̄ de libe. arbi. dr̄. Quō
apud diuinā ꝓuidētiā a pctō liberi ſūt q ꝓ
his reb⁹ q̄s ꝯtēni op3 hūana cede polluti ſī.
ea dē aūt res dicit eē ꝯtēnēdas q̄s hoies ſui
ti amittere pn̄t: vt ex p̄miſſis p3: hoꝝ aūt ē vi
ta corpalis. ḡ ꝓ ꝯſeruāda vita corpali nulli
licitū ē hoiem occidē. ¶ P̄. Nicholaus pa
pa dicit: vt hr̄ in decre. di. 50. De clicis qbus
cōſuluiſtis. ſ. qui ſe defēdēdo paganū occi
derūt ſi poſtea ꝑ pniaꝫ pn̄t ad p̄ſtinū ſtatū re
dire: aut ad altiorē aſcēdē: ſcito nos nullam
occaſionē dare: nec vllā tribuē licētiam eis
quēlib3 hoiez q̄lib3 mō occidedi: ſ3 ad p̄ce-
pta moralia ſuāda tenēt̄ cōit̄ clici ⁊ laici. ḡ
ēt laicis nō ē licitū occidere aliquē ſe defen
dēdo. ¶ P̄. Homicidiū ē ḡui⁹ pctm̄ q̄ ſim
plex fornicatio vl̄ adulteriū. ſ3 nulli licet cō
mittē ſimplicē fornicatōeꝫ vl̄ adulteriū vel
q̄dcūq3 aliō pctm̄ mortale ꝓ ꝯſuatōe ꝓprie
vite: q: vita ſpūalis p̄ferēda ē corpali. ḡ nul
li licet defēdēdo ſeipm̄ aliū occidē vt ꝓpriā
vitā ꝯſuet. ¶ P̄. Si arbor ē mala ⁊ fructus
vt hr̄ Math. 7. ſ3 iſta defēſio ſui vr̄ eē illici
ta: ſm̄ illud Ro. 12. Nō vos defendētes ca
riſſimi. ḡ ⁊ occiſio hoīs exinde ꝓcedēs ē illi
cita. ¶ S3 ꝯ̄ ē qō Exo. 22. dr̄. Si effringens
fur domū ſiue ſuffodiēs iuent⁹ fuerit ⁊ acce
pto vl̄nere mortuus fuerit: ꝑcuſſor nō erit
reus ſāguis: ſ3 mlt̄o magis licitū ē defēdere
ꝓpriā vitā q̄ ꝓpriā domū. ḡ ēt ſi aliqs occi-
dat aliquē ꝓ defēſione vite ſue nō erit re⁹ ho
micidij. ¶ R̄o. dicendū q̄ nihil ꝓhibet vni⁹
act⁹ eē duos effect⁹: q̄ꝝ alt̄ ſolū ſit ī intētiōe.
ali⁹ vō ſit p̄ter itētōez. morales āt act⁹ recipi
unt ſpēm ſm̄ id qō itēdit̄: nō aūt ab eo qō ē
p̄ter intētōem cū ſit ꝑ accn̄s: vt ex ſ̄ dictꝫ p3.
ex actu ḡ alicu⁹ ſeipm̄ defēdētis duplex effe
ct⁹ ſeq pōt. vn⁹ qdē ꝯſuatio ꝓpe vite: ali⁹ āt
occiſio iuadētis. act⁹ ḡ huiuſmōi ex h̄ q̄ itē
dit̄ ꝯſeruatio ꝓpe vite nō h3 rōez illiciti cū h̄
ſit cuilib3 nāle q̄ ſe ꝯſuet ī eſſe q̄tū pōt. p̄t
tn̄ aliqs act⁹ ex bona intētōe ꝓueniēs illici-
tus reddi ſi nō ſit ꝓportōat⁹ fini. ⁊ iō ſi aliqs
ad defendēdū ꝓpriā vitā vtat̄ maiori violen
tia q̄ oporteat erit illicitum. ſi vero modera
te violentiā repellat erit licita defenſio: nam
ſm̄ iura vim vi repellere licet cū moderami
ne iculpate tutele. nec ē neceſſariū ad ſalu
tē vt hunc actū moderate tutele p̄termittat
ad euitādū occiſionē alteri⁹: q: pluſ tenetur
hō vite ſue ꝓuidere q̄ vite aliene: ſ3 q: occi-
dere hoiem nō licet niſi publica auctoritate
ꝓpt̄ bonū cōe: vt ex ſ̄ dictis p3: illicitū3 ē q̄
hō itendat occidē hoiem vt ſeipſū defendat:
niſi ei q h3 publicā auctoritatē q intēdens
hoiem occidere ad ſui defenſionē refert h̄
ad publicū bonū: vt p3 in milite pugnāte ꝯ̄
hoſtes. ⁊ in miſtro iudicis pugnante ꝯ̄ latro
nes: q̄uis ēt ⁊ iſti peccent ſi ꝑuata libidine
moueāt̄. ¶ Ad p̄muꝫ ḡ dō q̄ auctoritas Au
gu. intelligēda ē ī eo caſu quo qs intendit
occidere hoiem vt ſeipm̄ a morte liberet: in
quo ēt caſu intelligit̄ auctoritas inducta in
li. de lib. ar. vn̄ ſignter dr̄ ꝓ his reb⁹: ī quo de
ſignat̄ intētio. ⁊ ꝑ h̄ p3 rn̄ſio ad ſecūdū. Ad
tertiū dō q̄ irregłaritas ꝯſeqt̄ actū homici
dij ēt ſi ſit abſq3 pctō: vt p3 in iudice q iuſte
aliquē ꝯdēnat ad mortē: ⁊ ꝓpt̄ h̄ clic⁹ ēt ſi
ſe defendēdo inficiat aliquē irregularis ē:
q̄uis nō itēdat interficere: ſ3 ſeip3 defēdere.
¶ Ad q̄rtū dō q̄ actus fornicatōis vl̄ adul
terij nō ordinat̄ ad ꝯſeruatōem ꝓpe vite ex
neceſſitate ſicut act⁹ ex q̄ q̄nq3 ſeqtur homi
cidiū. ¶ Ad qntū dō q̄ ibi ꝓhibet̄ defenſio
q̄ ē cū liuore vindicte. vnde glo. dicit. Non
vos defendentes. i. non ſitis referientes ad-
uerſarios.

Ad octauum ſic pro

cedit̄. Ur̄ q̄ aliqs cāualit̄ occidēs hoiez in
currat homicidij reatū. Legit̄. n. Gen̄. 4°. q̄
Lamech credēs interficē beſtiā infecit ho
minē: ⁊ reputatū ē ei ad homicidiū. ḡ reatū
homicidij īcurrit q cāualiter hoiez occidit.
¶ P̄. Exo. 21°. dr̄. Siqs ꝑcuſſerit mulierem
p̄gnātē ⁊ abortū fecerit ſi mors ei⁹ fuerit ſub
ſecuta reddet aīam ꝓ aīa. ſ3 h̄ pōt eſſe abſq3
intētōe occiſionis. ḡ homicidiū caſuale hēt
homicidij reatū. ¶ P̄. In decre. di. 50. indu
cunt̄ pl̄es canones qb⁹ caſualia homicidia
puniūt̄: ſ3 pene nō debēt̄ niſi culpe. ḡ ille q
cāualit̄ hoiez occidit īcurrit homicidij reatū
¶ S3 ꝯ̄ ē qō Aug⁹ dic̄ ad Publicolā. Abſit
ut ea q̄ ꝓpt̄ bonū aut licitū facim⁹. ſi qdē ꝑ
hoc p̄ter nr̄am volūtatē qcq̄ mali acciderit
nob imputet̄: ſ3 ꝯtingit q̄nq3 et ꝓpt̄ bonū ali
qō faciētib⁹ homicidiū ꝯſeq̄t̄ caſualr̄. ḡ nō
īputat̄ faciēti ad culpā. ¶ R̄o. dō q̄ ſm̄ phm̄
in 2°. phyſi. caſus ē cā agens p̄ter intētōem
⁊ iō ea q̄ caſualia ſūt ſimpl̄r loquendo non
ſunt intēta neq3 volūtaria. ⁊ q: oē peccatū ē

volũtariũ ſƺ Aug. ꝯſeqñs ē ꝙ caſualia inq̃tũ huiuſmõi nõ ſũt peccata. contingit tñ id qꝺ nõ ē actu ⁊ ꝑ ſe volitũ vł intentũ: eē ꝑ accidẽs volitũ vł intentũ: ẜm ꝙ cã ꝑ accñs ꝺ̃r remouẽs ꝓhibẽs. vñ ille ɋ ñ remouet ea ex qbꝰ ſeq̃r homicidiũ ſi ꝺebeat remouẽ erit q̃dãmodo homicidiũ volũtariũ. ħ aũt ꝯtigit dupł̃r. vnoꝰ qñ ꝺãs operã rebꝰ illicitis q̃s vitare ꝺebebat homicidiũ incurrit. alioꝰ qñ ñ adhibet ꝺebitã ſollicitudinẽ: ⁊ iõ ẜm iura ſi aliqs ꝺet operã rei licite: ꝺebitã ꝺiligẽtiã adhibẽs: ⁊ ex ħ homicidiũ ſeq̃r: nõ icurrit homicidij reatũ: ſi ṽo ꝺet operã rei illicite: vel ẽt ꝺet operã rei licite nõ adhibẽs ꝺiligẽtiã ꝺebitã nõ euadit homicidij reatũ ſi ex eius ope mors hoĩs ꝯſeq̃r. ¶ Ad primuƺ ǧ ꝺꝺ ꝙ Lamech nõ adhibuit ſufficiẽtẽ ꝺiligẽtiã ad homicidiũ vitãdũ: ⁊ iõ reatũ homicidij non euaſit. ¶ Ad ſecũdum ꝺꝺ ꝙ ille qui ꝑcutit mulierẽ ꝓgnãtẽ ꝺat operã rei illicite: ⁊ iõ ſi ſeq̃r mors mulieris vł pueri aĩati nõ effugiet homicidij crimẽ ꝓcipue cũ ex tali ꝑcuſſione in ꝓ̃ptu ſit ꝙ mors ſeq̃r. ¶ Ad tertium ꝺꝺ ꝙ ẜm canones iponĩr pena his ɋ caſualr̃ occidũt ꝺãtes operã rei illicite vel nõ adhibẽtes ꝺiligentiã ꝺebitam.

Einde ꝯſiderandũ ē ꝺe pctis aliaꝝ iniuriaꝝ q̃ in ꝑſonã ꝯmittunĩ. Et circa ħ querũĩ q̃tuoꝛ. ꝓ̃ ꝺe mutilatõe mẽbroꝝ. 2ꝰ ꝺe ṽberatõe. 3ꝰ ꝺe icarceratõe. 4ꝰ vtꝝ peccatũ huiuſmõi iniuriaꝝ aggrauetur ex ħ ꝙ cõmittĩr in ꝑſonã ꝯiunctã alijs.

Ad primum ſic proceditur. Vr̃ ꝙ mutilare aliquẽ mẽbro ſuo in nullo caſu poſſit eē licitũ. Damaſ. n. ꝺicit i .2. li. ꝙ pctm̃ ꝯmittĩr ꝑ ħ ꝙ receditur ab eo qꝺ ē ẜm nãm in id qꝺ ē ꝯ̃ nãm. ſed ẜm nãm a ꝺeo inſtitutũ ē ꝙ corpꝰ hoĩs ſit integrũ mẽbris. ꝯ̃ nãm ãt ē ꝙ ſit mẽbris ꝺimĩutũ. ǧ mutilare aliquẽ mẽbro ſꝑ vr̃ eē pctm̃. ¶ ꝑ̃. Sicut ſe hƺ tota aĩa ad totũ corpꝰ: ita ſe hñt ptes aĩe ad ptes corporis: vt ꝺ̃r in 2ꝰ ꝺe aĩa. ſed ñ licet aliquẽ ꝓ̃uare aĩa occidẽdo ipm̃ niſi publica ꝑ̃tãte. ǧ ẽt nõ licet aliquẽ mutilare mẽbro niſi forte ẜm publicã ꝑ̃tãtẽ ¶ ꝑ̃. Salus aĩe ꝓ̃ferẽda ē ſaluti corporali: ſƺ non licet aliquẽ mutilare ſe mẽbro ꝓpĩ ſalutẽ aĩe. puniunĩ. n. ẜm ſtatuta vetera Niceni ꝯſilij ɋ ſe caſtrauerũt ꝓpĩ caſtitatẽ ꝯſuãdã. ǧ ꝓpĩ nullã cãm aliã licet aliquẽ membro mutilare. ¶ Sed ꝯ̃ ē qꝺ ꝺ̃r Exo. 21ꝰ. Oculũ ꝓ oculo: ꝺẽtẽ ꝓ ꝺẽte: manũ ꝓ manu: pedem ꝓ pede. ¶ Rꝰ ꝺꝺ ꝙ cũ mẽbꝝ aliqꝺ ſit ps totiꝰ hũani corpis: ē ꝓpĩ totũ ſic ĩꝑfectũ ꝓpĩ ꝑfectũ. vñ ꝺiſponẽdũ ē ꝺe mẽbro hũani corpis ẜm ꝙ expedit toti. mẽbꝝ ãt hũani corpis ꝑ ſe qdẽ vtile ē ad bonũ totiꝰ corpis: ꝑ accñs tñ ꝑt cõtigẽ ꝙ ſit nociuũ: puta cũ mẽbꝝ putridũ eſt totiꝰ corpis corruptiuũ. ſi ǧ mẽbꝝ ſanũ fuerit ⁊ in ſua nãli ꝺiſpoſitõe ꝯſiſtẽs nõ põt ꝓ̃ſcidi abſq totiꝰ corpis ꝺetrimẽto. ſƺ q2 ĩpe totus hõ ordinaĩ vt ad finẽ ad totã cõitatẽ cꝰ ē ps: vt ſ̃ ꝺictũ ē: põt ꝯtingẽ ꝙ abſciſio mẽbri etſi ṽgat i ꝺetrimẽtũ totiꝰ corpis: ordinaĩ tñ ad bonũ cõitatis inq̃tũ alicui inferĩ i penã ad cohibitõeƺ pctoꝝ: ⁊ iõ ſicut ꝑ publicã ꝑ̃tãtẽ aliqs licite ꝓ̃uaĩ totalr̃ vita propĩ aliq̃s maiores culpas: ita ẽt ꝓ̃uaĩ mẽbro propĩ aliq̃s culpas miores. ħ ãt ñ ē licitũ alicui ꝓ̃uate ꝑſone ẽt volẽte illo cꝰ ē mẽbꝝ: q2 ꝑ ħ ſit iniuria cõitati cuiꝰ ē ipſe hõ ⁊ oẽs ptes eiꝰ. ſi ṽo mẽbꝝ ꝓpĩ putredinẽ ſit totiꝰ corporis corruptiuũ: tũc licitũ ē ꝺe volũtate eius cꝰ ē mẽbꝝ putridũ mẽbrũ ꝓ̃ſcidere ꝓpĩ ſalutẽ totiꝰ corporis: q2 vnicuiq cõmiſſa ē cura ꝓpe ſaluti: ⁊ eadẽ rõ ē ſi ſiat volũtate eius ad quẽ pertinet curare ꝺe ſalute eiꝰ ɋ hƺ mẽbrũ corruptiuũ. aliĩ aũt aliquẽ mẽbro mutilare ē oĩo illicitũ. ¶ Ad ꝓ̃mũ ǧ ꝺꝺ ꝙ nihil ꝓhibet id qꝺ ē ꝯ̃ ꝑticularẽ nãm eſſe ẜm nãm vlem: ſicut mors ⁊ corruptio i rebꝰ nãlibus ē ꝯ̃ ꝑticłarẽ nãm eius qꝺ corrũpiĩ: cũ tñ ſit ẜm nãƺ vleƺ ⁊ ſilr̃ mutilare aliquã mẽbro etſi ſit ꝯ̃ nãm ꝑticularẽ corpis eiꝰ ɋ mutilaĩ: ē tñ ẜm nãleƺ rõem i cõparatõe ad bonũ cõe. ¶ Ad ſecundũ ꝺꝺ ꝙ totius hoĩs vita nõ ordinaĩ ad aliqd ꝓpriũ ipſius hoĩs: ſƺ ad ipſam potiꝰ oĩa q̃ ſũt hoĩs ordinanĩ. ⁊ iõ ꝓ̃uare aliquẽ vita i nullo caſu ꝑtinet ad aliquẽ niſi ad publicaƺ ꝑ̃tãtẽ cui ꝯmittiĩ ꝓcuratio boni cõis: ſƺ ꝑ̃ciſio membri põt ordinari ad propriã ſalutem vniꝰ hoĩs. ⁊ iõ in aliquo caſu põt ad ipm̃ ꝑtinere. ¶ Ad tertiũ ꝺꝺ ꝙ mẽbrũ nõ ē ꝓ̃ſcidẽdũ ꝓpter corpalẽ ſalutẽ totiꝰ niſi quãdo aliter toti ſubueniri nõ põt. ſaluti aũt ſpũali ſꝑ põt alr̃ ſubueniri q̃ ꝑ mẽbri ꝓ̃ciſionẽ: quia pctm̃ ſubiacet volũtati: ⁊ iõ in nullo caſu licet mẽbꝝ ꝓ̃ſcindere ꝓpter qꝺcunq peccatũ vitandum. vnde Chriſoꝰ exponẽs illud Math. 19ꝰ. Sũt eunuchi ɋ ſeipſos caſtrauerunt